

aan de Gemeenteraad

Raadsadres 'vuildumping, verzoek om camerahulp'
Amsterdam, 30 juni 2020

Geachte Raadsleden,

In aanvulling op het raadsadres 'Begin een proef met cameratoezicht op hotspotsvervuiling' (d.d. 30 juni 2020), moet ook op het volgende gewezen worden.

Ik verzoek u deze aanvulling mee te nemen in uw beoordeling en reactie, zodat de samenhangende problematiek nu in één keer goed geadresseerd kan gaan worden.

Ook veel dumpplekken zonder container

Na de heading 'hotspotsvervuiling' wordt het raadsadres al snel vernauwd tot "*vervuiling rondom afvalscheidingscontainers en op andere dumphotspots*" (originele cursivering) en wordt daarna alleen de aandacht gericht op de situatie rond containers.

Dat gaat voorbij aan het feit dat er óók heel veel 'vaste' dumphotspots, zonder container, zijn waar constant, eindeloos en straffeloos afval (huisvuil, bedrijfsafval en/of grofvuil) gedumpt wordt.

Onder meer op de Wallen zijn nauwelijks containers maar des te meer zulke dumpplekken.

Het afvalgedump is een terreur geworden. Heel vaak wanneer bewoners uit hun raam kijken, ergens heenlopen of teruglopen naar huis blijkt er wéér al afval gedumpt te zijn, vaak meerdere dumps, 24/7, overal, en eindeloos.

In onze woonbuurten heersen de dumpaso's. En onze overheid laat hen met alles weggemen. Het is bekend en overal te zien dat de kans op succesvolle of zelfs enige handhaving nagenoeg nul is. Het enige dat de overheid nog doet is, na circa een dag, braaf hun dumps weghalen, *áls* bewoners nog de energie kunnen opbrengen om elke individuele dump weer te gaan melden. Het is éindeloos en diep frustrerend. Er verbetert níets - integendeel: het wordt met de jaren steeds verder zichtbaar dat de dumpaso's onze stad regeren en dat onze overheid ze hun gang laat gaan.

Dumpgedrag

De hotspots zijn ontstaan op dezelfde wijze als 'olifantenpaadjes'; dumpers zijn daar (natuurlijk verderop of om de hoek, bij ándermans woning..) hun afval gaan neergooien, hebben ontdekt dat de overheid dat eindeloos accepteert, hen zelfs ook nog eens bedient en beloont door de dumps weg te halen.

En anderen zien dit en gaan navolgen.

Dit dumpgedrag en het sneeuwbaaleffect worden veroorzaakt en dus steeds verder versterkt doordat iedereen ziet dat overal 24/7 gedumpt wordt en dat de overheid zich niet druk maakt daarover.

Nooit is er handhaving te zien bij een dump. Zelfs niet na melden en vragen om handhaving.

Nooit een bestuurder die zegt "dit kan niet, dit moet stoppen".

Het duidelijke signaal van de overheid is zo al jaren: doe maar, goed zo.

In het verlengde hiervan maakt de overheid niet echt – of echt niet – duidelijk dat zijzelf een duidelijke, simpele regel ('afval mag alléén na 06u op een ophaaldag op straat gezet worden', hierna: 'de regel') heeft gesteld. Zelfs als er, na veel aandringen, ergens flyers etc rondgestuurd worden staat dat er hoogstens als een vriendelijk verzoek in.

Dit alles leidt niet tot het serieus nemen van de overheid en haar regels. Integendeel juist. En niet alleen overheidsmedewerkers maar ook alle bewoners ondervinden de nare consequenties daarvan.

Vroegdumpen

Een bijkomend probleem is het fenomeen wat ik 'vroegdumpen' heb gedoopt; steeds meer bewoners (en BnB's etc) gooien hun huisvuil al de avond, middag en inmiddels zelfs al de ochtend vòòr de ophaaldag op de straten. Bergen vuilnis liggen dus overal twee keer elke week, 100x elk jaar, gedurende ca 12-24 uur.

Dit vroegdumpen is inmiddels de vaste praktijk geworden. Zelfs 'nette' bewoners zijn dit ook gaan doen omdat de bergen, elke zondag en woensdag, tonen dat het blijkbaar zo hoort en mag/moet.

Na vaak observeren schat ik dat inmiddels minstens 50% van het afval al op de avond/dag vòòr de ophaal op onze straten ligt.

Ongediertecultivering

Eén van de gevolgen van de inactie is ongediertecultivering; het aankweken van grote kolonies krijsmeeuwen die op de dumps afkomen en die bewoners vrijwel elke ochtend vanaf dageraad wakker maken en -houden, en het cultiveren van ratten. Veel steden, waaronder Parijs en New York, hebben al jaren zeer hardnekkige rattenplagen gekregen als gevolg van vuilnis 's nachts op de straten. En wij hebben ook nog eens veel grachten; de perfecte biotoop voor ratten. En inmiddels zijn ratten immuun geworden voor de beschikbare soorten gif. Voorkomen, in plaats van straks proberen te bestrijden, is dus zeer raadzaam. Dat kan door de genoemde regel te gaan handhaven.

Gedragseffecten

Een ander gevolg van al het gedump, overal en eindeloos, is het effect op het (verdere) gedrag van bewoners en van bezoekers; hoe kunnen we respect van onder meer bezoekers verwachten wanneer wij (blijven) goedkeuren dat onze straten en openbare ruimte zo respectloos als 24/7 vuildumpzone gebruikt worden?

U kent het 'broken window'-effect....

Handhaving

De overheid heeft de regel 'afval/vuilnis mag (alleen) op een ophaaldag vanaf 06u op straat' gesteld, maar deze wordt niet serieus, of zelfs maar in redelijke of enige mate, gehandhaafd. Terwijl een overheid verplicht is door haar gestelde regels te handhaven.

Uitgaande van de goede wil van Handhaving - naast zeer veel diepbedroevend slechte ervaringen met meldingen heb ik alleen aardige en welwillende medewerkers ontmoet - zal de reden daarvoor gezocht

moeten worden in

- te weinig handhavers; er zijn bijvoorbeeld voor het hele centrum slechts 68 FTE handhavers die 250 taken hebben! moeten gaan peuren in vuildumps zal op een overvolle to-do-lijst steeds onderaan terechtkomen en sneuvelen, en
- het ontbreken van adresgegevens in het gedumpte afval; van veel handhavers heb ik gehoord dat veel dumpers zo slim zijn om adresgegevens uit het vuilnis te laten (een handhaver trof zelfs een briefje aan met: "*doe geen moeite, ik heb alle gegevens eruit gehaald*"). Rechters eisen blijkbaar maar liefst 3x adresgegevens in een afgesloten dumpzak, anders gaat zelfs een beboete dumper vrijuit.

Volgens eigen cijfers van de Gemeente:

- maakt ze voor 'dumphandhaving' maar **hoogstens 8** handhavers per dag voor het **héle centrum** beschikbaar;
- worden in het **héle centrum** gemiddeld slechts **2** boetes per dag opgelegd voor 'dumping';
- en zijn bijvoorbeeld op de gehéle Oudezijds Voorburgwal in 360 dagen maar 25 boetes opgelegd.

Dat is minder dan *één* boete per *twee weken*.

Dit alles terwijl er alleen al in het Wallengebied 24/7 honderden dumps liggen.

Uit vele persoonlijke gesprekken met handhavers blijkt dat het handhaven op dumps eigenlijk is opgegeven, vooral vanwege het ontbreken van adresgegevens in 99% van de dumps.

Uit alles blijkt dat voor Handhaving het gaan krijgen van camerahulp, voor het achterhalen (én ontmoedigen) van de dumpers, onmisbaar is.

Overigens valt het op dat zelfs veel handhavers een 'beperkt besef' hebben van de regels: voorzover er al handhavers rondlopen, zien medebewoners en ik heel vaak dat zij keuvelend voorbijlopen aan dumps. Het is veelzeggend dat veel handhavers zelfs *dán* de dumps negeren.

Veel handhavers moeten dus, net als dumpers, nog goed geleerd worden: dit is niet ok!

Geen preventie

Naast weinig/geen handhavend optreden is er ook geen preventief handelen ten aanzien van dumping; slechts als meldingen gedaan worden - en heel weinig bewoners nemen nog de moeite om eindeloos te melden (en de overheid zelf ziet niets...) - wordt de dump later opgeruimd, maar er blijkt *niets* te worden geleerd en vervolgens aangepakt.

De overheid gaat dus eindeloos door met (slechts wat) dweilen met de kraan vol open.

En een ander - zeer waar - cliché: voorkomen is beter dan genezen.

Praktijkvoorbeeld

Een illustratief voorbeeld is de situatie voor Oudezijds Voorburgwal 260. Al in april 2016 is deze plek, na al jaren eindeloos vaak moeten melden, erkend als dumphotspot door het Stadsdeel. Sindsdien zijn nog steeds ontelbaar veel meldingen nodig geweest omdat het 24/7 dumpen 'gewoon' doorgaat.

Zelfs na heel veel melden en aandringen zijn **in vier jaren** de **énige** overheidsacties geweest:

- 1 (krachteloos en zelfs contraproductief) flyertje en 1 smiley-koelkastmagneet ronddelen, in 2017,
- éénmaal 'n half uurtje handhaven op vroegdumpen, in najaar 2019,

- de fietsnietjes daar weghalen in voorjaar 2020, waardoor het een nog grotere open, nóg duidelijkere dumpplek geworden is..... het signaal is nu nóg duidelijker: “hier mag u dumpen!”. In plaats van éindelijk inperking van dumping is de enige actie het zo stimuleren daarvan. Alle verzoeken etc betreffende deze hotspot aan het DB worden inmiddels ‘afgedaan’ door een THOR-medewerker die hoogstens een kort, vaag en inhoudsloos mailtje stuurt. Het DB reageert niet meer, nu blijkt dat het gedump hier niet ophoudt, zelfs niet na het ronddelen van 1 flyertje en 1 koelkastmagneetje.

Nog stééds wordt de facto toegestaan dat hier éindeloos gedumpt wordt. Want wanneer het Stadsdeel éindelijk echt zou willen optreden zou dat goed kunnen, maar het doet dat nog steeds niet. Vragen etc daarover worden dus niet meer beantwoord door het DB.

En dit is nog maar één vaste dumpplek van honderden.

Bedrijfsafval

Het dumpprobleem wordt verder verergerd doordat de overheid ondernemers de facto toestaat dat zij éindeloos vaak en veel bedrijfsafval voor de bewonershuisvuilophaal buitengooien en dat velen van hen daarnaast 24/7 dumpen. Uit eigen, lange ervaring weet ik dat bij mínstens 99,9999% van die dumps niet gehandhaafd wordt, zélfs als Handhaving al vele malen, met bewijsfoto's, gewezen is op aanhoudend gedump door bepaalde ondernemers.

Naast de éindeloze dumpterreur op onze straten heeft de inactiviteit van onze overheid ook nog eens tot gevolg dat de bewoners, al jaren, opdraaien voor de kosten van ophaal en verwerking van al dat gedumpte bedrijfsafval. De hoogte en jaarlijkse stijging van de afvalheffing voor bewoners wordt immers afgestemd op de hoeveelheid afval dat bij de bewonershuisvuilophaal wordt opgehaald en verwerkt.

En omdat veel anderen (bewoners, bezoekers) overal zien dat ook al dit gedump geaccepteerd wordt, zullen ook zij steeds meer gaan denken dat ook zij dan mogen gaan dumpen. Ook daardoor ontstaat een verder sneeuwbaaleffect.

Eufemistisch taalgebruik

Eufemistisch taalgebruik door de overheid is ook een factor; bij de nu gebruikte termen als ‘verkeerd aangeboden’, ‘bijplaatsen’, ‘naplaatsen’ en ‘ontijdig plaatsen’ kunnen zélfs goedwillende bewoners gaan denken “ach, niet zo erg dus”...

Er zou sterke publiekscommunicatie moeten komen, waarin consequent het beestje bij de naam genoemd wordt: het is *dumpen*.

Lokaal: dichte deur

Het al jaren en jaren be- en erkende probleem wordt, nog steeds, niet aangepakt op lokaal niveau.

Al in september 2017 heb ik bij inspreken het DB Centrum expliciet verzocht om camerahulp om het tóen al jarenlange dumpprobleem te gaan verminderen en handhaving daarmee te verbeteren. Dit werd onmiddellijk afgewimpeld door de voorzitter met ‘het argument’ dat zij geen

‘surveillancesamenleving’ wil. Ze zei het met de huidige handhaving - en dus zonder camerahulp - te willen oplossen.

Dat is, nóg eens 3 jaren later, duidelijk **niet gelukt**. Het gedump in (onder meer) onze woonbuurt en het centrum is nog even erg of zelfs erger geworden.

Handhaving kan het duidelijk niet aan zo, zonder camerahulp.

Het is inmiddels zelfs zo hopeloos geworden dat het DB niet meer reageert op emails hierover. Nu inmiddels duidelijk is dat de gewenste strategie niet werkt wordt de deur dichtgehouden.

Aldus is het nu noodzakelijk geworden dat u en uw Raad de nodige stappen gaan zetten. U bent onze laatste hoop.

Ombudsman

De Ombudsman, de heer Zuurmond, heeft het dumpprobleem op de Wallen maandenlang met eigen ogen gezien en heeft daarom al in 2018 gepleit bij het DB Centrum voor camerahulp.

Ook toen en zelfs bij hem werd dat onmiddellijk afgewimpeld met, door mij geparafraseerd, de afkeer van camera's geformuleerd als ‘privacybezwaren’ en het blijven hopen op de huidige handhaving (dus zonder camerahulp).

De heer Zuurmond kent dus de problemen en de opties voor aanpak. Ik verzoek u met hem hierover te overleggen.

‘Privacybezwaren’

De bezwaren zijn niet meer dan een gezochte uitvlucht, om persoonlijke, ‘ideologische’ opvattingen tegen cameragebruik op te leggen aan de bewoners. De bezwaren worden bewust vaag aangevoerd en door ongekozen bestuurders.

Wij bewoners krijgen, nog steeds, geen keuze.

Het is niet ok dat wij bewoners eindeloos moeten blijven lijden - wonen met constante dumpterreur bij onze woningen en in onze woonomgeving - als gevolg ideologische opvattingen van (een) ongekozen bestuurder(s). Helemaal wanneer zo'n bestuurder geen ervaring heeft met hoe eindeloos naar het is om 24/7 dumps bij je woning en in je directe woonomgeving te hebben.

Zulke bestuurders zouden niet hun persoonlijke of partij-ideologische opvattingen moeten stellen boven de belangen van de bewoners - zeker nu het probleem niet vermindert, als gevolg van de jarenlange inactie.

Zelfs een voldoende ondersteund begrotingsinitiatief voor camerahulp is recent door deze bestuurders direct in de prullenbak gegooid, met weer dezelfde – ongegronde – uitvlucht dat dat ‘zou ingaan tegen de privacywet’. Zulke koppigheid kan inmiddels alleen nog voortkomen uit ofwel een gebrek aan kennis van de wettelijke mogelijkheden, ofwel onwil, ook om te moeten erkennen dat de gekozen ‘aanpak’ (blijven hopen op de huidige handhaving, zonder camerahulp) faalt.

De aangevoerde bezwaren zijn namelijk geen obstakel en goed te ondervangen.

- De camera's kunnen heel beperkt en precies gericht worden; alléén op de hotspot.
- De opnames kunnen al na bijvoorbeeld 1 werkdag gewist worden.

- Ze hoeven slechts heel kort (1 minuut?) bekeken te worden als er een dump is gemeld. Alle andere opnamen kunnen ongezien gewist worden.
- En het cameragebruik kan stopgezet worden zodra het gedump tot normale, acceptabele proporties teruggebracht is.

De camerahulp kan goed conform de privacyregels (waaronder de AVG). En de deskundige en actieve Autoriteit Persoonsgegevens zal garant staan voor goed monitoring.

En waarom zou het in Rotterdam en vele andere gemeenten wel kunnen en hier niet?!

Naast onmisbare hulp voor handhaving geeft camera-inzet ook nog eens een ontmoedigend effect; als dumpers weten dat dumpen niet meer geaccepteerd wordt en dat ze in beeld kunnen komen, zal een aanzienlijk deel hopelijk/waarschijnlijk al tot inkeer komen.

Daarom hoeven camera's zelfs niet eens allemaal 'aan' te staan!

Plan

In september 2019 hoorde ik dat er een plan ontwikkeld werd om de afvalsituatie beter aan te pakken, middels gekleurde vuilniszakken en 'strakkere ophaalwindows'. Dit plan had in juni in werking moeten treden, maar sinds september heb ik er niets meer over gehoord.

Zelfs als dit of een ander plan goed en sluitend zou zijn: *alles staat of valt met handhaving*.

Gezien de geschetse ervaringen en bezetting, en vooral gezien de voort-durende situatie in onze openbare ruimte, zal met de huidige handhaving - dus zonder camerahulp - elk plan niet gaan slagen.

De handhavers zullen hun best doen, maar de situatie met eindeloos veel dumps en dumpers op onze straten toont, nu al jaren, dat ze meer en effectieve middelen moeten gaan krijgen.

Camerahulp voor handhaving is dus cruciaal. Want we kunnen niet 24/7 een handhaver bij elk van de honderden hotspots zetten.

Conclusie

Sinds jaren loop ik steeds met diepe plaatsvervangende schaamte door Amsterdam; altijd en overal afvaldumps, waar en wanneer je ook loopt. Zelfs langs korte routes, vijf minuten lopen, liggen tientallen dumps.

Onze overheid weet dit al jaren maar de dumpaso's mogen maar eindeloos zo doorgaan.

Zijn er nou niet méér bewoners en bestuurders die zeggen: dit kan en moet nu eens afgelopen zijn en éindelijk serieus aangepakt worden?!

Want dat kán wel; het is een kwestie van willen.

U snapt hopelijk dat heel veel bewoners en ik inmiddels méér dan gefrustreerd en heel erg boos zijn over deze einde- en uitzichtloze situatie voor onze deuren en in onze woonbuurten en over het jarenlange gebrek aan serieuze of zelfs maar enige aanpak.

Daarom de vraag: gaat u alstublieft dit éindelijk en serieus aanpakken.

Want als ú dit probleem nu niet gaat aanpakken zal het dus eindeloos zo doorgaan, dat is inmiddels wel heel duidelijk.

Het uitproberen van camerahulp zou een goede stap zijn om handhaving eindelijk een *tool* te bieden. Handhaving kan dan gaan bewijzen of het afvaldumping serieus neemt.

Ook zou uitbreiding van (de financiering van) handhaving en betere instructie en prioriteitstelling ten aanzien van het handhaven op afvaldumping nodig zijn.

Overigens eist of verwacht niemand dat onze straten en openbare ruimte 100% afvalloos worden. En de bewoners vragen niets ongewoons of bijzonders; slechts (serieuze en effectieve) handhaving van uw eigen regel.

Een vuilnis- en afvalvrije openbare ruimte is een basiskenmerk van beschaafde samenlevingen. Dat is haalbaar voor ons geliefde Amsterdam.

Met dank en vriendelijke groeten,
Marcel Dellebeke